

בית תורה וחסד "עטרת מרדכי אליהו"

על שם ולעילוי נשמת מו"ר מרן הראשל"צ המקובל האלקי הגה"צ הרב **מרדכי אליהו** זצוק"ל זיע"א
הרב זכריה מדאר 31 ארחובות. 08-9397933/054-4477562. ateretme@gmail.com

עטרת תפארת

עטרת הנשים

פרשת: יתרו
מס' 37

העלון מוקדש לע"נ האישה היקרה: מלכה רגינה בת רחל ז"ל

אורייתא
הפרשה מוויית נשית

זכותן של הנשים

"וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹקִים וַיִּקְרָא אֵלָיו ה' מִן הַהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבָתְּיךָ יַעֲקֹב וְתֹגִיד לְבִנֵי יִשְׂרָאֵל" (י"ט, ג')

"כ"ה תאמר - בלשון הזה וכסדר הזה. 'לבית יעקב' - אלו הנשים, תאמר להן בלשון רכה. 'ותגיד לבני ישראל' - עונשין ודקדוקין פרש לזכרים, דברים הקשין כגידין" (רש"י ע"פ שבת פ"ז).
מדוע הקדים את הנשים לגברים? אמרו חז"ל "שהן מזדרזות במצוות. דבר אחר, כדי שיהיו מנהיגות את בניהן לתורה". ומובא במדרש (שם) עוד טעם שהקדימה התורה את הנשים לגברים במתן תורה, משום שבבריאת העולם האישה צוותה שלא לאכול מעץ הדעת, והיא הוסיפה מדעתה גם שלא לגעת בעץ, כמו שכתוב (בראשית ג, 7): "ולא תגעו בו". שמע זאת השטן ודחף אותה ונגעה בעץ. אמר לה: ראי, לא קרה לך מאומה! מתוך כך הלכה ואכלה ונתנה גם לבעלה לאכול.

האישה קלקלה ראשונה, ולכן גם תהיה הראשונה לתיקון. הקדימה התורה את הנשים והועידה להן תפקיד מרכזי בבית היהודי בעניין חינוך הבנים וקיום בית של תורה המושתת על אדני הקדושה והטהרה, שכל הליכותיו מתנהלים אך ורק על פי חוקי התורה ומצוותיה. האישה היא זו שצריכה

לעמוד בפרץ לבל ינשבו בביתה רוחות זרות המאיימות לעקור כל חלקה טובה בעם ישראל.
המציאות עצמה מלמדת על תפקידה המיוחד של האישה בחינוך הבית, שכן הבעל קם בבוקר מוקדם, הולך להתפלל וממהר לעבודתו או לתלמודו, ותפקיד השכמת הילדים מוטל על פי רוב על כתפיה, מה שדורש אחריות רוחנית. בקומם בבוקר צריכה היא לדאוג שהילדים יטלו את ידיהם, יברכו ברכות השחר תמידים כסדרם, יברכו על הפרוסה והשתייה החמה הממתינה להם לפני צאתם ללימודים, וכן לדאוג שיברכו ברכה אחרונה. גם ללוותם למקום לימודם בברכה חמה שתהיה להם סיעתא דשמיא ויתעלו בלימודם.
תחילת לימוד התורה תלויה בנשים המזרזות את בניהן ואת בעליהן לילך ללמוד תורה. הבעלים עייפים אחרי יום עבודה קשה שהיה להם, וגם לנשים קשה אחרי יום שלם שלא ראו בו את בעליהן; אך הן אינן מקשות על הבעלים, ולהיפך: הן מזרזות אותם לילך ללמוד תורה. לכן שכרן גדול, ויפלטן בהדייהו"ו - הן מתחלקות עם הגברים בשכר לימוד התורה. **יותר מכך צריכות הנשים לדעת שגם הן חייבות בלימוד תורה** בעניינים הקשורים למצוות שהן חייבות בקיומן, למשל: כשרות האוכל, טהרת המשפחה, הלכות יחוד ועוד.
(מעובד מתוך "דברי מרדכי")

תאמר לבית יעקב

שאלות אקטואליות

שאלה: מהו זמן השינה הנצרך?

תשובה: צריך לישון בלילה משש עד שמונה שעות, ובזה יוצא ידו חובה בשמירה על בריאות הגוף, אך אם ישן יותר משמונה שעות - יכול להזיק לבריאותו.
גם נשים, שעיקר עשיית מלאכתן היא בלילה, עדיף שישנו בחציו הראשון ויקומו לעבודתן בחציו השני, וזהו שאמר שלמה המלך במשליו: "ותקום בעוד לילה ותתן טרף לביתה"ז.

שאלה: כיצד יש לנהוג בהשכמת הבוקר?

תשובה: כשמתעורר אדם משנתו, יטול מיד את ידיו לפני שיגע במלבושיו. אסור ללכת ארבע אמות (שהם כשני מטרים) רצופות לפני נטילה זו. ואפילו לא ילבש גרביים מחמת הקור. לכן יזהר כל אדם להכין קודם שישן כלי עם מים וקערה סמוך למיטתו, כדי שיוכל ליטול מיד כשקם משנתו.
כשאין לידו כלי - אם קם משנתו ולא היה כלי סמוך למיטתו - ילך לכלי הקרוב אליו, וכל פעם ילך פחות מארבע אמות. ודין זה הוא כשאינו יכול לומר למישהו שיביא לו את הכלי.
נטילה בבית הכסא ובמרחץ - אסור ליטול ידיים בבית הכסא או באמבטיה ואפילו אם מכסה האסלה סגור. אמנם אם ישנה מחיצה בין האמבטיה או מקום המושב של בית הכסא לבין הכיור - מותר ליטול ולברך שם ואפילו אם המחיצה עשויה מוילון וכדו'.
("ספר הלכה")

פיה פתוחה

פיקוח נפשו של החתול

כשהייתי קטנה אבא זצ"ל נהג לקבל קהל בבית. מייד אחרי שהוא היה חוזר מהתפילה, היו באים אנשים, ועד השעה שהוא היה הולך לבית-הדין הוא היה מקבל אותם. זה היה סדר החיים שלנו. המונים היו באים בכל בוקר, ואבא היה מקבל אותם עד חדקה האחרונה, אוכל משהו קטן ומקפיד להגיע בזמן לבית-הדין על-מנת שלא לגרום לאנשים הוצאות מיותרות.
אשר על כן, אבא היה מסיים את קבלת הקהל בשעה תשע, כדי שסיפיק לאכול משהו לפני לכתו לבית-הדין. יום אחד שמעתי צעקות בחדר הקבלה שבו המתניו האנשים. יצאתי לראות במה מדובר, וראיתי אישה שמתוכחת עם הרב יהודה מוצפי, שהיה מסדר את התור של האנשים. הוא אמר לה שהרב צריך כבר ללכת ושתבוא מחר, אבל היא חזרה ואמרה שמדובר בפיקוח נפש של ממש.
אבא, שכנראה שמע גם הוא את הצעקות, יצא מן החדר וביקש מהאישה להיכנס. האישה נכנסה ועיכבה את אבא עשר דקות, שאחריהן יצאה מרוצה. שמעתי את אבא אומר אחריה: אם זה לא יסתדר, תוכלי לחזור פעם נוספת.
לאחר שהלכה אותה אישה שאל חכם יהודה את אבא: זה באמת היה פיקוח נפש? השיב לו אבא: לא בדיוק, אבל שאלה מאוד חשובה.
הרב יהודה הסתקן ושאל מה הייתה השאלה החשובה, ואבא השיב לו: לאישה הזאת יש חתול, וכבר כמה ימים שהוא לא אוכל. היא חוששת שהוא עלול למות, והיא באה לשאול מה לעשות לו.
לא הצלחתי להסתיר את החיוך הרחב שלי ושאלתי את אבא: מה ענית לה? אמרתי לה שתחליף לו את האוכל. אולי שתצא אותו לטיול. נתתי לה כמה עצות, ואמרתי לה שאם זה לא יעזור, שתחזור אלי שנית.
וזאת השאלה החשובה שבגללה הרב לא יאכל היום ארוחת בוקר וילך לבית הדין רעב? שאל חכם יהודה.
אמר לו אבא: זו השאלה הכי חשובה ששאלו אותי היום. צריך להבין שבשביל האישה הזאת החתול הוא מרכז חייה. אם הוא ימות - היא תהיה בצער גדול. אם הוא לא אוכל- היא במצוקה. צריך לעזור לכל אחד במקום שלו.
אני יודעת שבאותה שעה זה לא היה מובן לי. אבל זה סיפור שליווה אותי הרבה מאוד במשך השנים, ואני מנסה לסגל לעצמי את הרגישות הזאת גם כלפי אנשים שהם שונים ממני.
מירב עמור, בת הרב ("אביהם של ישראל על התורה")

"עטרת מרדכי אליהו"

בית תורה וחסד

פרשת: יתרו

עלון מס': 89

רחובות
בית מדרש יום וצות לילה, לימוד משניות והזוהר הקדוש לעילוי נשמת הנפטרים, בית תחמי לנזקקים
על שם ולעילוי נשמת מרדכי מן הראשונים המקובל האלקי הנהיג הרב מרדכי אליהו זצוק"ל זיע"א

עטרת מרדכי לילדים

מעשה הרב

חַדְשׁ קִדְשׁ

בְּשָׁהֲתַחֲלַנּוּ לְהַתְפַּלֵּל בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת "הַיֵּכָל יַעֲקֹב", קִבְּעֵנוּ מִקּוֹמוֹת לְתַפְּלָה. אָמְרוּ לִי לְשַׁבֵּת אַחֲרֵי הַתְּבָה, מוֹל הָרֵב זצ"ל. יִשְׁבַּתִּי שָׁם שְׁבֹעַ וְלֹא יִכְלַתִּי יוֹתֵר. הִיְתָה שָׁם עֲצָמָה שֶׁהִקְרִינָה מֵהָרֵב, וְלֹא יִכְלַתִּי לַעֲמֹד בְּפָנֶיהָ. לְשַׁבֵּת מִמֶּשׁ מוֹלוּ – אִיךְ אֶפְשָׁר? אִמְרַתִּי שָׁאֲנִי רוֹצֶה לַעֲבֹר לְמָקוֹם אַחֵר. הִיָּה לִי תְרוּצָה, רְצִיתִי שְׁבַנִּי עֲדֵי יִשֵּׁב לִידִי. הוּא הִיָּה קֶטֶן בְּאוֹתָם יָמִים, וְהֵייתִי צָרִיךְ לְשַׁבֵּת לִידוֹ. כִּךְ עֲבַרְתִּי כַּמָּה סִּפְסָלִים אַחוֹרָה.

בְּבִקְרָה, כְּשֶׁהָרֵב הִיָּה מְגִיעַ לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, קִדְּם הַתְּפִלָּה הוּא הִיָּה מְבַרֵךְ אֲנָשִׁים בְּ"צִפְרָא טְבָא" וְלֹא בְ"בִקְרָה טוֹב". הָרֵבָה פְּעָמִים הֵייתִי פּוֹגֵשׁ אֶת הָרֵב בְּבִנְיַסָּה לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וְהֵייתִי רוֹצֶה לְהַקְדִּים וְלוֹמַר לוֹ "צִפְרָא טְבָא", וְלֹא הֵייתִי יָכוֹל. הַמְּלִים הָיוּ נִעְתָּקוֹת מִפִּי. בְּמִין אֵלֶם כָּזֶה. כָּל בִּקְרָה הוּא הִיָּה בְּחִיךְ שְׁלוֹ מִקְדָּים וּמְבַרֵךְ אוֹתִי תַחֲלָה.

זֶה לֹא הִיָּה חֲדָשׁ אוֹ חֲדָשִׁים, אֲלֵא שְׁנַיִם אֲרָפוֹת. אֲנִי מְפִיר אֶת הָרֵב עֲשָׂרוֹת שָׁנִים, וְיָמֵי יוֹדֵעַ, אוֹלֵי בְגַלְל הַשְּׁנַיִם הָאֲרָפוֹת הִלְלוּ הִיְתָה לָנוּ יִרְאָה כָּל כִּךְ גְּדוֹלָה מֵהָרֵב. יִרְאָה וְאֵהָבָה. אֵהָבָה – בְּגַלְל שֶׁהָרֵב הִיָּה מְאוֹד מְקַרֵּב אוֹתָנוּ. וְכָכָל שֶׁהִתְקַרְבָנוּ יוֹתֵר – כִּךְ הִיְרָאָה הַלְכָה וְגְדָלָה. ר' עֲזָרָא בְּרַנְדֵּי, חֲזַן בֵּית-הַכְּנֶסֶת "הַיֵּכָל יַעֲקֹב".

(אֲבִיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל 5)

חידושים בפרשה

שַׁבַּת שְׁלוֹם יְלָדִים יְקָרִים,

חֲכָמֵינוּ אָמְרוּ שְׁשָׁנֵי לוֹחוֹת הָאֵשׁ הָיוּ צְמוּדִים זֶה לָזֶה. רָמַז לְדַבָּר נִתֵּן כְּבָר בְּצִמְדֵי הַזֶּהָב שֶׁנִּתְּנוּ אֵלֵינוּ לְרַבְּקָה - "וּשְׁנֵי צְמוּדִים עַל יְדֵיהֶם עֲשָׂרָה זָהָב מִשְׁקָלָם" - "רָמַז לְשָׁנֵי לוֹחוֹת מְצַמְדוֹת וְלַעֲשָׂרֵת הַדְּבָרוֹת שֶׁבָּהֶן" (רַש"י שָׁם). גַּם מִסְפַּר הַמְּלִים שֶׁבְּלוֹחוֹת רָמַזוּ בְּמִלִּים "נָס זָהָב בְּקַע מִשְׁקָלוֹ", שֶׁכֵּן מִסְפַּר הַמְּלִים בְּלוֹחוֹת הַבְּרִית הוּא קַע"ב - הַשְּׁנֵיהֶם לְאוֹתֵי "בְּקַע" (רַבְנּוּ בַחֲיִי).

מָה בְּעֵצֶם רָמַז אֵלֵינוּ לְרַבְּקָה בְּזִמְנוֹ שֶׁהוּא בָּא לְהַצִּיעַ לָהּ לְבָנוֹת אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל? - שְׁאֵלּוֹקִים מְדַרְיָךְ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל גַּם בְּמַצּוֹת שֶׁל "בֵּין אָדָם לְמָקוֹם" וְגַם בְּמַצּוֹת שֶׁל "בֵּין אָדָם לְחֵבֵרוֹ". בְּלוֹחַ אֶחָד נִמְצְאוּ בְּעֵקֶר צוּיִים הַקְּשׁוּרִים לִיְחֹס הָאָדָם לְאֵלִיקִים - "לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל", "לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹן" וְכו'. בְּלוֹחַ הַשְּׁנַיִם מְצוּיִים צוּיִים הַקְּשׁוּרִים לִיְחֹס הָאָדָם לְחֵבֵרוֹ - "לֹא תִרְצַח", "לֹא תִגְנֹב", "לֹא תִנְאַף" וְכו'. בָּא אֵלֵינוּ וְרָמַז לְרַבְּקָה כִּי אֶצֶל עַם-יִשְׂרָאֵל - הַמְּדוּת שֶׁבֵּין אָדָם לְחֵבֵרוֹ צְמוּדוֹת לְצוּיִי וְלִיְחֹס לְאֵלִיקִים. זֶה הַהִפְּךְ הַגְּמוּר מִמָּה שֶׁסְּפָרָה בְּבֵיתוֹ שֶׁל לָבֵן אֲבִיהֶּ.

אֵלֵינוּ אָמַר לְרַבְּקָה: דַּעִי לָךְ, שֶׁאֵת הוֹלְכַת לְבָנוֹת אֶת הָעַם שֶׁאֶצֶל שְׁנֵי הַצּוּיִים הִלְלוּ מְצַמְדִים זֶה לָזֶה! לֹא יָכוֹל לְהִיֹּת תְּלִמִּיד-חֶכֶם שֶׁמְזַלְזֵל בְּחֵבֵרוֹ. לֹא יָכוֹל לְהִיֹּת תְּלִמִּיד-חֶכֶם בְּלִי מְדוּת טוֹבוֹת. לֹא יָכוֹל לְהִיֹּת תְּלִמִּיד-חֶכֶם שֶׁגּוֹבֵה אוֹ מְרַמֵּה אוֹ עוֹשֶׂה אֶחָד מֵהַמַּעֲשִׂים הָרְעִים שֶׁמְצוּיִים בְּלוֹחַ הַשְּׁנַיִם שֶׁל לוֹחוֹת הַבְּרִית.

זֶה הַיְחִיד שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל מוֹל אַמּוֹת הָעוֹלָם, הַהִתְיַחְסוּת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵהָעַם כִּיְצִיר כְּפִיו שֶׁל הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ. כְּחֻלְק אֵלֶם מִמַּעַל.
(מֵעֵבֶד מֵתוֹךְ "אֲבִיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַל הַתּוֹרָה")

גדולים צדיקים

הרב מנחם מנדל מורגנשטרן זצוק"ל הרבי מקוצק

נולד בשנת תקמ"ז (1787). עוד בצעירותו תבע מעצמו גדלות בתורה והתמדה עצומה. הוא לא מצא ספוק לנפשו הסוערת ונסע לחיפה מלוברלין שהפיר במעלותיו של האברך שנועד לגדלות וקרב. היה תלמידו של שמחה בוניס, ומשנסתלק רבי שמחה בוניס, הכתירו אותו חריפי החבורה להיות רבם. "ראיתי חתיכת אש לוהטת וכפפתי עצמי בלפיו!", אמר עליו האדמו"ר מגור. רבי מנדל החל בהדרגה חסידית נלהבת. הוא שם דגש על לימוד תורה בעמקות ובהתמדה ועל אמת פנימית מחלטת. כך לאותות ומופתים ומאס בבינוניות.

קוצקו, העיר שבה ישב, הפכה לאבן שואבת (מגנט) לגדולי החסידים. בשנותיו האחרונות הסתגר והמשיך בהתעלותו ובהתגדלותו. הרבי מקוצק הסתלק לבית עולמו בכ"א שבט תרי"ט (1859). זיע"א
(מתוך "מפגש שבת")

בין הפותרים נכונה יוגרל כרטיס ספר על סך 50 ₪ אחת לחודש

חידות

שאלות מהפרשה

- 1) היכן היו ישראל בשבא יתרו?
- 2) מי השתתפו בסעודת יתרו?
- 3) מי היו 2 האנשים שעלו להר סיני?
- 4) איזה כנאי נתן לעם ישראל בפרשה?
- 5) אלו תכונות צריכות להיות לשופטים?
- 6) מי היה הראשון שהקריב קרבנות על נסי יציאת מצרים?
- 7) כמה ימים עברו מאז יצאו ישראל ממצרים עד מתן תורה?
- 8) איזו אזהרה מזוהר הקב"ה את משה לפני מתן תורה?
- 9) איזה אסור יש בבגדי מזבח אבנים?
- 10) כיצד העליה על גבי המזבח קשורה לצניעות?

תשובות ניתן לשלוח עד ליום שלישי לפקס:
153-54-4477-562 / מייל: ateretme@gmail.com

העלון מוקדש לע"נ: מלכה רגינה בת רחל ז"ל, ישראל כלפו בן ריחנה רחל ז"ל, שלום בן סאלם ז"ל, מסעודה בת עישה, ימימה רחל בת אברהם, חואטי חיים בן משה ורדה, יהודה בן מרגינה, מסעודה בת עישה, יוסף בן עישה, יעיש בן חסיבה ויעקב, דוד בן רולה, ינון בן שלום, יצחק בן אריה ורחל רוזה, נינט בת אסתר, שמעון בן פרקה, משה בן אברהם, מרים בת דוד, גייליה יפה בת לבנה, שלמה בן חתון, הרב דוד אדיר בן עליה זצ"ל, מיכאל בן סופיה, חיים הכהן בן נוטה, אברהם בן מזל, אברהם ויעקב בן חנה, משה בן נשריה.
ת.נ.צ.ב.ה.